

QORXURAM ERMƏNİLƏR DEYƏ Kİ, ŞUŞANI DA BİZ TIKMIŞIĞ

(Necə ki İrəvanı deyirlər)

Bu il Pənahəli xan Cavanşir (Çingiz xanın nəvəsi Hülakü xanın nəslindəndir) Şuşa şəhərinin özülünü qoymasından 270 il keçir. Yəni kəsəsi, Şuşa şəhərinin 270 illiyidi. Artıq ilin altı ayı keçir, amma hələ ki bu şəhərin 270 illiyinin tamam olması ilə bağlı nə hökumətdən, nə Tarix İnstitutundan, nə də Mədəniyyət Nazirliyindən bir səs yoxdu.

İki il bundan əvvəl 2018-ci ildə Qarabağ xanlığının yaranmasının 270 illiyi idi. Onda da özümüzü elə apardıq ki, elə bil heç Qarabağ adında bir xanlıq olmayıb. Tarix İnstitutu Allahın bir konfransını da keçirmədi. Amma həmin il ermənilər Xankəndi şəhərinin adının dəyişdirilib Stepanakert qoyulmasının 95 illiyini böyük bir təntənə ilə qeyd elədilər, dünyanın hər yerindən də nümayəndələr iştirak elədi. Biz isə Qarabağ xanlığının 270 illiyi ilə bağlı susduq.

Həmin vaxt bununla bağlı həm mətbuatda çıxış elədim, həm də Parlamentdə. Amma kimə deyirsən, nəyi deyirsən və niyə deyirsən?.. Quyuya atılan daş...

Niyəsini ha axtarıram, tapa bilmirəm.

Pənah xan Cavanşir indiki Ağcabədi rayonunun Bayat kəndindəndir. Vaxtilə mərkəzi Gəncədə yerləşən Qarabağ bəylər bəyi İbrahimxəlil Ağanın nəticəsidir. Və 1848-ci ildə də Bayatda Qarabağ xanlığının əsasını qoyub. Və tarixdə ilk dəfə analoqu olmayan Bayat qalasını tikib. Analoqu da ona görə yox idi ki, bütün qala bir kərpicdən ibarət idi, indiki dillə de-

sək, monolit. Ona görə də bu qalanı heç cürə tutmaq mümkün deyildi. Qarabağ xanlığı yarananda Azərbaycanın digər xanları Şəki xanı Hacı Çələbinin rəhbərliyi ilə Bayata hücum eləmişdilər ki, Pənah xanın xanlığını əlindən alsınlar.

Pənah xan da onların qoşununu darmadağın eləmişdi, başlarını götürüb qaçmışdılar. Hacı Çələbi də o vaxt məşhur bir kəlam işlətməmişdi: **"Getmişdik Pənahın xanlıq tacını başından alağ, başına şahlıq tacı qoyub qayıtdıq"**. Elə ondan sonra da Qarabağ xanlığı Azərbaycanın şimalındakı bütün xanlıqların şahlığına çevrilmişdi.